

Visie op onderzoekend vermogen

Pabo HR

Visie op onderzoekend vermogen

De dynamische grootstedelijke context vraagt om een professional die onderzoekend handelt. Onderzoekend handelen wordt steeds vaker aangeduid met de term 'Onderzoekend vermogen'. Dit vermogen bestaat volgens Andriessen (2016) uit drie dimensies namelijk (a) onderzoekende houding; (b) onderzoek gebruiken en (c) onderzoek doen. De 'onderzoekende houding' verwijst naar een fundamentele nieuwsgierigheid naar de eigen praktijk, het vakgebied en andere belanghebbenden (e.g., Bruggink & Harinck, 2009). 'Onderzoek gebruiken' wordt ook wel aangeduid met 'evidence informed' handelen. Hiermee wordt bedoeld het gebruiken van aanwezige kennis zoals (wetenschappelijke) bronnen om de beroepspraktijk te verbeteren. 'Onderzoek doen' verwijst naar de feitelijke activiteit van het uitvoeren van empirisch onderzoek.

Onderzoeksmatig denken en handelen wordt veelal beschouwd als een belangrijke stimulans voor de ontwikkeling van kritische, reflectieve houding waarbij iemand verschillende perspectieven kan zien en niet zomaar alles voor waar aan neemt (e.g. Van Swet & Munnik, 2017).

De Pabo HR stimuleert en ondersteunt het onderzoekende vermogen door de student voortdurend door het praktisch handelen in verband te laten brengen met kennis en andersom om het eigen onderwijs te evalueren en te verbeteren. Studenten doen praktijkkennis en –ervaringen op en verbinden dit aan theoretische kennis en andersom. We leiden studenten niet op tot professional die naast zijn werk ook onderzoeker is, maar tot een onderzoekende professional die zijn onderzoekend vermogen gebruikt om zijn eigen handelen en de bestaande praktijk te verbeteren. Hiermee is het inzetten van het onderzoekende vermogen een vorm van leren.

Onderzoek in didactisch concept

Studenten worden opgeleid tot leerkrachten die vaardig zijn in en bewust streven naar het koppelen van theorie en praktijk bij hun dagelijkse werkpraktijk in de grootstedelijke context. We stimuleren studenten in hun opleidingstraject binnen de opleidingsschool voortdurend op dit gebied. Dit doen we op twee niveaus:

- Studenten leren op basis van theorie, ervaringen en reflectie om bewust, planmatig en weloverwogen het eigen handelen te evalueren en verbeteren.
- Studenten leren om praktijkvraagstukken te onderzoeken op klas- of schoolniveau en daarbij passende onderzoeksmethoden (beschrijvend, vergelijkend of ontwerpgericht onderzoek) te gebruiken. De relevantie van het onderzoek dat studenten doen is praktijkgericht. We hanteren voor praktijkgericht onderzoek de definitie van Andriessen (2014): 'Praktijkgericht onderzoek is onderzoek waarvan de vraagstelling wordt ingegeven door de beroepspraktijk en waarvan de opgedane kennis direct bij kan dragen aan de beroepspraktijk.' Het onderzoek betreft de kwaliteit van het onderwijs en is gericht op het oplossen of verhelderen van pedagogische, vakdidactische en onderwijskundige vraagstukken.

Onderzoek in opleidingsprogramma

De onderzoekende houding en het gebruiken van onderzoek wordt gestimuleerd in modules waarbij de theorie van opbrengstgericht werken en handelingsgericht werken wordt toegepast, in het voortdurend maken van de koppeling tussen praktijkervaringen en theoretische kennis in opdrachten, lessen, tijdens stage, en PI-bijeenkomsten.

Het doen van onderzoek is verwerkt tot de leerlijn onderzoeksvaardigheden waarbij studenten in jaar 1 informatievaardigheden (zoeken naar en verwerken van betrouwbare bronnen) krijgen aangeleerd, en in jaar 2 een praktijkgericht onderzoek uitvoeren en rapporteren waarbij de onderzoeksvraag en het onderzoeksinstrument gegeven is. In jaar drie voeren zij een volledig praktijkgericht onderzoek uit naar een praktijkvraagstuk van de stageschool, en werken een aanbeveling die uit het onderzoek is gekozen uit tot een beroepsproduct. Soms nemen studenten deel aan de uitvoering van een onderzoeksprogramma van het KCTO.

Het begeleiden van onderzoek gebeurt door gekwalificeerde onderzoeksbegeleiders van de pabo en het KCTO. In de fase van de vraagarticulatie, de praktische uitvoering van het onderzoek op school, en de eindpresentaties, zijn ook de door de pabo opgeleide onderzoeksbegeleiders van de basisscholen betrokken bij de begeleiding.